

JAARVERSLAG

Rotterdam

2024

**COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG**

CTA

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Eenheid Rotterdam

Jaarverslag 2024

Versie: definitief, maart 2025

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg, eenheid Rotterdam

Secretariaat: Postbus 70023
3000 LD Rotterdam

e-mail: commissie-toezicht-arrestantenzorg.rt@politie.nl

Website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoud

1. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen.....	2
Conclusies.....	2
Aanbevelingen	3
2. De commissie.....	4
Taken	4
Samenstelling.....	4
Werkwijze	5
Bijzonderheden	6
3. Bevindingen	8
I. Insluiting/ binnenkomst arrestant	8
II. Verblijf/ huisvesting	9
III. Verblijf/ verzorging en bejegening	10
IV. Veiligheid/calamiteiten en BHV	11
V. Bijzondere aandachtspunten.....	11
VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie	12
VII. Verblijf in gerechtsgebouwen.....	12
VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen.....	13
IX. Bevindingen van arrestanten	14
Bijlage 1	15
Bijlage 2	16
Bijlage 3	17

1. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen

Dit is het verslag van de werkzaamheden van de commissie in 2024.

De leden van de commissie hebben in dit verslagjaar 26 bezoeken gebracht aan locaties waar personen worden ingesloten en tijdens deze bezoeken met 36 arrestanten gesproken.

De bevindingen uit de inspecties aan de politiecellencomplexen en de ophoudlocaties staan in hoofdstuk 3. Terwijl bij de politiecellencomplexen bijna alles op orde is met hoge percentages **Ok**, ziet de commissie dat op de politiebureaus in de districten de kennis over de richtlijnen bij insluiting niet verbeterd is ten opzichte van vorig jaar.

De bijzondere aandachtspunten en thema's waaraan de CTA-leden tijdens hun inspecties in het bijzonder aandacht hebben geschonken, waren dit jaar: de toepassing van hulpmiddelen voor ingeslotenen (landelijk thema); het monitoren van het verblijf in ophoudkamers en aanwezigheid bij oefeningen en evenementen.

De samenstelling van de commissie is dit jaar ongewijzigd.

Conclusies

De aandacht van de commissie is in 2024 gegaan naar het bezoeken van de ophoudgebieden op de bureaus in de basisteams en te onderzoeken hoe deze ruimtes worden gebruikt. De commissie merkt op dat de zorg voor arrestanten in de ophoudgebieden onvoldoende verbetering laat zien. Dat geldt met name voor ophoudlocaties die tot voor kort weinig of niet werden gebruikt. Arrestantenzorg krijgt daardoor niet altijd de noodzakelijke aandacht. Daarnaast merkt de commissie dat het aantal arrestanten in ophoudkamers toeneemt mogelijk als gevolg van andere werkwijzen in de opsporing. De commissie heeft hierover geen duidelijkheid kunnen krijgen.

Complimenten voor de politie zijn er op het gebied van de zorg voor arrestanten in de cellencomplexen. Zowel de voorzieningen als de omgang met arrestanten verloopt hier conform de wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de werkomstandigheden van medewerkers op de rechtbanklocatie in Rotterdam, vooral ten aanzien van de klimaatbeheersing, zijn met vertegenwoordigers van de rechtbank gesprekken gevoerd. Met de afronding van de klimaatinstallatie is er enige voortuitgang, maar de werkomstandigheden voldoen niet aan de door de politie gestelde eisen. De hoeveelheid werkruimte in relatie tot het aantal medewerkers maakt dat er te weinig werkplekken zijn.

De commissie ziet dat er nog steeds forse aantallen arrestanten met verward gedrag in de cellencomplexen zitten. Arrestantenverzorgers geven aan dat zij het moeilijk vinden om met deze doelgroep om te gaan. De commissie constateert al meerdere jaren dat veel van deze mensen niet in een politiecel thuishoren. Zij dringt er bij de eenheidsleiding op aan ervoor te zorgen dat indien zij toch worden ingesloten de zorg voor deze mensen adequaat is.

De commissie constateert daarnaast dat er op regelmatige basis hulpmiddelen voor ingeslotenen worden toegepast. Deze inzet wordt, over het algemeen, goed gedocumenteerd en (na)besproken.

Aanbevelingen

De commissie formuleert op de volgende onderdelen aanbevelingen aan de eenheid:

- De commissie constateert dat het aantal ingesloten in de ophoudgebieden toeneemt, mogelijk als gevolg van andere werkwijze met opsporing in de districten. Deze ophoudkamers blijken geregeld niet (volledig) te voldoen aan de vastgestelde normen. Het geregeld niet voldoen aan de normen in combinatie met onvoldoende zicht op de frequentie van het gebruik baart de commissie zorgen. De commissie adviseert de eenheidsleiding met klem werk te maken van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot de ophoudkamers op politiebureaus, in het bijzonder daar waar deze voorheen minder of niet in gebruik waren.
- De commissie constateert dat niet alle medewerkers op politiebureaus goed op de hoogte zijn van de werkzaamheden en bevoegdheden van de CTA. De commissie adviseert de eenheidsleiding om te (blijven) investeren in interne communicatie, zodat de CTA haar taken effectief en efficiënt kan uitvoeren. Dit geldt ook voor het informeren van alle medewerkers die met insluitingen te maken hebben over criteria en procedures.
- De commissie constateert dat ingesloten in politiecellencomplexen hier regelmatig langer moeten verblijven door capaciteitstekorten in penitentiaire inrichtingen. Hoewel een dergelijk verblijf binnen de kaders van de wet- en regelgeving mogelijk is, kan een langdurig verblijf in politiecellencomplexen voor irritatie zorgen bij de ingesloten, wat ten koste kan gaan van de veiligheid. De commissie adviseert de eenheidsleiding om dit te (blijven) signaleren richting het Openbaar Ministerie en de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Speerpunten voor 2025

De aandacht van de commissie zal in het jaar 2025 gaan naar:

- gedrag en omgangsvormen;
- intensiveren van gesprekken met arrestanten;
- intensiveren van inspecties op piekmomenten, waaronder op uitgaansavonden;
- CTA-aanwezigheid bij wedstrijden en evenementen;

Landelijk zijn de volgende aandachtspunten gekozen: gelijke behandeling en krapte in personeelsbezetting.

2. De commissie

Taken

De Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg (CTA) houdt toezicht op de wijze waarop de politie zorgt voor haar arrestanten. Er is er één in iedere eenheid. De totale arrestantenzorg bestaat uit huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingesloten. De CTA houdt toezicht op al deze aspecten.

Het toezicht op de arrestantenzorg in de eenheid Rotterdam krijgt in de praktijk vorm door het afleggen van (onaangekondigde) bezoeken aan de diverse locaties waar arrestanten worden ingesloten. De zes politiecellencomplexen zijn bestemd voor insluiting van arrestanten met overnachting: Doelwater, Zuidplein, Marconiplein, Capelle a/d IJssel, Dordrecht, Spijkenisse en diverse locaties met ophoudkamers bedoeld voor kort oponthoud. Daarnaast inspecteren leden van de commissie de rechtbanklocaties in de eenheid aan het Wilhelminaplein in Rotterdam en de Steegoversloot te Dordrecht.

De leden doen verslag van die bezoeken met daarbij aanbevelingen over verbeteringen die vervolgens in het reguliere CTA-overleg worden besproken met de teamchef Arrestantentaken. De conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag worden eens per jaar besproken met de eenheidsleiding. Ook met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur vindt overleg plaats, in 2024 was dat tweemaal.

Samenstelling

De CTA bestaat uit onafhankelijke leden die benoemd worden door de Minister van Justitie en Veiligheid. Die benoeming geschiedt op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en hoofdofficier van justitie.

De commissie bestaat uit de volgende zeven leden:

- de heer D.J. Schrijer. - voorzitter -, zelfstandig toezichthouder/ adviseur publieke sector (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025, lid per 3 juni 2019);
- mevrouw J.S. (Jirmeja) Wijngaarde - plv. voorzitter - zorgmanager - De Viersprong, Rotterdam (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025, lid per 1 november 2020);
- mevrouw M.W.V. (Marlien) van Duursen, rechter Rechtbank Midden -Nederland (1 september 2023 tot 1 september 2027 (eerste termijn);
- de heer R.J. (Robbert) Duvivier, psychiater - Parnassia Groep Den Haag (1 november 2020 tot 1 november 2024 (voordracht voor herbenoeming tweede termijn in gang gezet);
- de heer T.I. (Tom) van der Meijden, senior onderzoeker Algemene Rekenkamer (1 september 2023 tot 1 september 2027 (eerste termijn);
- mevrouw K. (Kristina) Rodriguez Merelles- Sisa, jurist gezondheidsrecht FPC de Kijvelanden /Fivoor (1 juni 2021 tot 1 juni 2025 (eerste termijn);
- de heer M. (Muzaffer) Yuksekyildiz, Stadsmarinier Carnisse & Zuidplein (1 juni 2021 tot 1 juni 2025 (eerste termijn).

De commissie wordt ondersteund door een secretaris vanuit de staf van de eenheid Rotterdam:

- mevrouw C.S. Helfferich, beleidsadviseur.

Ter versterking van de commissie wil de commissie in 2025 een extra lid voor benoeming voordragen.

Werkwijze

inspecties

De CTA leden bezoeken de politiecellencomplexen, waar personen zowel overdag als 's nachts worden ingesloten, de ophoudkamers in de basisteams waar personen meestal maar kort verblijven en de arrestantenverblijven van de rechtbanklocaties in Rotterdam en Dordrecht. In 2024 heeft de commissie 26 inspectiebezoeken afgelegd, Tijdens de bezoeken is met in totaal 36 arrestanten gesproken over hun ervaringen, zie hiervoor bijlagen 1 en 2.

De bevindingen zijn middels het landelijk uniforme inspectieformulier vastgelegd en gedeeld met de verantwoordelijke chef; voor de cellencomplexen is dat de teamchef Arrestantentaken en voor de ophoudlocaties is dat de teamchef van de betreffende basiseenheid.

bijeenkomsten en overleg

De commissie kwam vijfmaal bijeen voor regulier overleg, met één thematische bijeenkomst in het najaar.

Het jaarlijkse gesprek met de eenheidsleiding vond plaats op 23 april 2024 en de gesprekken met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur vonden plaats op 9 april 2024 en 19 november 2023.

Daarnaast namen voorzitter en secretaris deel aan overleggen georganiseerd door het Landelijke Centrum van de Commissies Toezicht Arrestantenzorg.

onderwerpen regulier overleg

Actualiteit, incidenten (waaronder gebruik HJI) en aandachtspunten uit de inspecties zijn vaste agendapunten in het commissieoverleg en worden besproken in aanwezigheid van de teamchef(s) Arrestantentaken. Daarnaast zijn onderstaande punten aan de orde geweest tijdens de reguliere CTA-overleggen op maandagavond:

- 12 februari 2024: - rode draden jaarverslag en aanbevelingen eenheidsleiding - evaluatie werkinstructie leren van incidenten - bezetting ophoudkamers
- 22 april 2024: - terugkoppeling divers overleg - aanwezigheid bij evenementen en regelingen - procedure ARAF
- 17 juni 2024: - terugblik LC-conferentie – voorbereiding thema-vergadering
- 9 september 2024: - vervolgacties uitkomsten inspecties ophoudkamers – planning inspecties 2025
- 14 oktober 2024: - themabijeenkomst: onderwerp 1 zelfevaluatie/ onderwerp 2: gedrag en omgangsvormen
- 2 december 2024: vervolg gedrag en omgangsvormen – speerpunten commissie voor 2025.

bespreking met eenheidsleiding

Het jaargesprek met de politieleiding vond plaats op 23 april 2024. In aanwezigheid van eenheidsleiding en managementteam is gesproken over punten uit het verslag over 2023. Er is gesproken over de omstandigheden bij de rechtbank Rotterdam, de (instroom) bij ophoudkamers en personen met onbegrepen (verward) gedrag.

T.a.v. de arbeidsomstandigheden bij de rechtbank. Dit is een lang lopende discussie met de rechtbank, waar maar zeer langzaam en mondjesmaat verbetering in komt. De slechte

arbeidsomstandigheden hebben echter negatieve gevolgen voor werkbeleving van medewerkers en voor de zorg aan ingesloten.

T.a.v. ophoudkamers. De commissie constateert dat op enkele locaties waar het team arrestantentaken niet actief is, de zorg voor arrestanten te kort schiet, zowel in de naleving van procedures als in fysieke omstandigheden. Daarnaast komt het voor dat er ophoudkamers in gebruik zijn die niet bekend zijn bij de commissie. Hierdoor is inspectie en toezicht dan niet mogelijk. E.e.a. zal verband hebben met de pilot Opsporen in de districten, maar uitgangspunt blijft dat als er (weer) gebruik gemaakt wordt van een cel, dit volgens de regels moet gaan. De eenheidsleiding heeft toegezegd beide punten, zowel regie op de zorg als zorgdragen voor een compleet overzicht van in gebruik zijnde cellen en ophoudkamers, op te pakken.

T.a.v. zorg voor verwarde personen. Alhoewel politiemedewerkers niet opgeleid zijn om medisch zorg te bieden, is het wel dagelijkse praktijk dat er arrestanten binnen komen die medische zorg nodig hebben. De toenemende aantallen waaraan en de mate waarin in de dagelijkse praktijk zorg geboden moet worden, kan maken dat medewerkers zich niet of onvoldoende bekwaam voelen. De commissie vraagt aandacht voor trainingen om eventuele leemtes in te vullen en aandacht voor de samenwerking en het samenspel met de zorgverleners zoals m.n. de FARR arts om adequate zorg te kunnen bieden. Positief hierin is hoe afgelopen jaren actief de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) benaderd is na ernstige incidenten.

bespreking met rechtbank bestuur

Op 9 april en 19 november 2024 vonden gesprekken plaats met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur. Tijdens deze vergaderingen is gesproken over onder andere: (voortgang) van het onderzoek naar de klimaatinstallatie, personele druk, (renovatie van) werkruimtes voor arrestantenverzorgers en BHV geoefendheid, zie verder: hoofdstuk 3. (VII. Verblijf in gerechtsgebouwen).

Bijzonderheden

beeld bij de ophoudkamers

Uit de gesprekken met medewerkers tijdens de inspectiebezoeken blijkt dat men niet altijd weet of en hoe vaak de ophoudkamers worden gebruikt. Zo is het in de afgelopen periode geregeld voorgekomen dat CTA leden tijdens inspecties te horen krijgen dat de ophoudkamers nauwelijks tot zelfs helemaal niet gebruikt worden, maar dat de instroomcijfers – opgevraagd bij de afdeling Control – niet stroken met het beeld. Daarnaast blijken de ophoudkamers geregeld niet (volledig) te voldoen aan de vastgestelde normen waar de CTA op toeziet. De combinatie van geen zicht lijken te hebben op de frequentie van gebruik en het geregeld niet voldoen aan de normen baart de commissie zorgen.

bekendheid CTA

Daarenboven blijkt het in de praktijk – ondanks toezeggingen – niet eenvoudig om toegang te krijgen tot bepaalde bureaus. Medewerkers hebben geen tijd of er wordt abusievelijk verwezen naar team Facilitair. Dit leidt af en toe zelfs tot onvriendelijke bejegening van onze commissieleden en belemmert de CTA in de rechtmatige uitvoering van zijn wettelijke taak.

In juni heeft de commissie een brief gestuurd aan de teamchef verantwoordelijk voor de betreffende locatie (Hoek van Holland) met de mededeling dat de ophoudkamers niet voldoen aan de eisen betreffende uitreiking huisregels, eten aanwezig, medische verzorging (medicijnen, inschakelen arts etc). Bovendien heeft het commissielid onvoldoende medewerking ervaren van de rondleidende medewerker. Daarom is de inspectie vroegtijdig beëindigd en zijn niet alle onderdelen getoetst (registratie, fouillering en BHV). De commissie heeft met klem geadviseerd de ophoudkamers te sluiten en pas te heropenen nadat de locatie aan de eisen voldoet. Begin december is deze locatie weer geopend. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie de aanbeveling gedaan politiemedewerkers – *blijvend* - van informatie te voorzien over de rol en taken van de CTA alsmede over hun taken voor en verantwoordelijkheden richting arrestanten.

Instroom en gebruik ophoudkamers

Voor het uitvoeren van haar wettelijke taak, het houden van toezicht op de zorg voor arrestanten, is het noodzakelijk dat de CTA op de hoogte is van locaties waar personen worden ingesloten. De commissie verwacht dat de politie in staat is om een overzicht te geven van de in gebruik zijnde locaties in de juiste frequenties in plaats van de huidige situatie waarin de CTA de politie deels op de hoogte lijkt te stellen van deze informatie. De zorgen van de commissie zijn gedeeld met de eenheidsleiding middels een brief in september.

Procedure ARAF

In de maand maart waren twee leden van de commissie aanwezig bij een wedstrijd in De Kuip. Zij hebben tijdens de briefing de ARAF-procedure uitgelegd gekregen en gezien hoe de arrestantenafhandeling is ingericht. De commissie wil in de praktijk zien hoe de afhandeling gaat, bijvoorbeeld bij een hoog risicowedstrijd. CTA-aanwezigheid bij wedstrijden en evenementen staat in de planning voor 2025.

hulpmiddelen jegens ingeslotenen

In de eenheid Rotterdam is in 2023 begonnen met het gebruiken van de middelen jegens ingeslotenen. Dit zijn hulpmiddelen bedoeld om toe te passen in een acute noodsituatie, als een redelijk gesprek niet (meer) afdoende is, en een forsere ingreep door middel van het langdurig in bedwang houden, niet wenselijk en niet veilig is.

De hulpmiddelen zijn op zichzelf geen geweldmiddel. Maar de inzet zal in de meeste (zo niet alle) gevallen wel gepaard gaan met het aanwenden van geweld. Afgesproken is dat de teamchef Arrestantentaken wordt gebeld bij de inzet van deze middelen. Elk gebruik wordt door hem doorgegeven aan de CTA. Het is vervolgens een vast agendapunt in het gesprek met de teamchef Arrestantentaken tijdens de reguliere vergaderingen.

incidenten met arrestanten

In 2024 vonden geen incidenten plaats met ingeslotenen, zoals (poging) suïcide, die met de commissie behoeven te worden gedeeld. Wel is met de commissie gecommuniceerd naar aanleiding van publicaties in de -landelijke- media:

- over pesten, discriminatie en seksisme geconstateerd bij het basisteam Stad (augustus 2024);

- over dat de politie in Dordrecht wel acht keer per dag uitrukt voor dezelfde vrouw (december 2024);
- over een strafzaak uit 2020 waarin uitspraak is gedaan in hoger beroep (december 2025).

3. Bevindingen

De bevindingen van de commissie tijdens de inspecties aan cellencomplexen en ophoudgebieden worden hieronder per onderdeel toegelicht.

In 2024 blijken er soms arrestanten relatief lang (langer dan een week) in een politiecel te verblijven, omdat in de Penitentiaire inrichting geen plek is. Dit vraagt bijzondere aandacht van de arrestantenverzorgers.

I. Insluiting/ binnenkomst arrestant

I ► INSLUITING/ BINNENKOMST ARRESTANT					
		CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	98%	98%		60%	60%
Niet ok	0%			22%	22%
nvt	0%			5%	5%
Niet GC	2%			13%	13%

tabel 1

Dit onderdeel van de inspectie heeft betrekking op de registratie, de fouillering en de informatievoorziening aan de arrestant.

Cellen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de processen op de cellencomplexen prima in orde zijn. Alle voorzieningen zijn aanwezig en worden correct toegepast.

Ophoudkamers

De opstandigheden op locaties met alleen ophoudkamers zijn niet verbeterd ten opzichte van 2023, toen was ook 60 % **ok**, met het verschil dat in 2024 22% **Niet ok** is en in 2023 was dat slechts 8%.

Fouilleren, registratie en opbergen

De punten die verbetering behoeven bij de ophoudruimtes zijn de registratie, het deugdelijk opbergen en tekenen van het formulier door zowel ingeslotene en politieambtenaar. De inname van spullen niet altijd volgens protocol; spullen worden soms wel en soms niet geregistreerd.

Of: er zijn zakken om spullen in op te bergen, maar is er geen afsluitbaar kluisje

Informatie ten behoeve van ingeslotene (huisregels)

Het gaat hier om huisregels beschikbaar hebben en uitreiken. Soms is het formulier met huisregels niet aanwezig. Het CTA lid vraagt dan dit op te vragen bij een van de andere buro's.

Of: er zijn wel huisregels van een cellencomplex, maar die komen niet overeen met de situatie in een ophoudkamer.

II. Verblijf/ huisvesting

II ► VERBLIJF / HUISVESTING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	98%	98%	84%	84%
Niet ok	1%		5%	5
nvt	0%		0%	
Niet GC	1%		11%	11%

tabel 2

Onder het onderdeel huisvesting vallen zaken als werking intercom; temperatuur; ventilatie; verlichting; dag- en nachtcyclus waarneembaar, schoon en veilig.

cellen

De cellen op de cellencomplexen zijn schoon en netjes.

intercom

Een politiecellencomplex had langdurig defecte intercoms, dit aandachtspunt is besproken en het is niet duidelijk of dit echt is opgelost. Bij een defecte intercom wordt de betreffende cel buiten gebruik gesteld.

ophoudkamers

Bij ophoudkamers in de rechtbank Rotterdam, de locatie Wilhelminaplein, zijn er aandachtspunten ten aanzien van de huisvesting, zie hiervoor hoofdstuk VII. Verblijf in gerechtsgebouwen.

III. Verblijf/ verzorging en bejegening

III ► VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING					
	CELLEN		OPHOUDKAMERS		
ok	97%	97%	43%	43%	
Niet ok	1%		30%	30%	
nvt	0%		6%	6%	
Niet GC	3%		21%	21%	

tabel 3

Bij het onderdeel verzorging en bejegening van arrestanten wordt gekeken naar aanbod en opslag van voeding; luchten en ontspanning; hygiëne; medische verzorging en bejegening.

cellen

Bij de hoofdlocaties met een cellencomplex is dit allemaal prima op orde.

voeding

Sensitief. Men houdt rekening met medicatie en tijdens Ramadan worden wek- en eettijden aangepast indien nodig. Een enkele keer komt een arrestant tijdens een inspectie met een klacht over een maaltijd die niet gebracht zou zijn of niet naar wens is. Dat wordt dan ter plekke opgelost.

ophoudkamers

De eisen voor een verblijf in een ophoudruimte zijn minder hoog, maar het percentage **Niet ok** van 30% is wel hoog.

voeding

Niet altijd is dit standaard aanwezig bij de ophoudkamers. Sommige bureaus overwegen om permanent iets in de vriezer te hebben. Op andere locaties is het gebruik om voedsel op te halen bij een cellencomplex in de buurt.

medische verzorging

Het is gebruik bij veel bureaus met alleen ophoudkamers om geen mensen in te sluiten met medische aandachtspunten en over te brengen naar een cellencomplex waar medische zorg wel geleverd kan worden.

bejegening

De commissie heeft niet kunnen constateren dat er iets mis is bij de bejegening van arrestanten.

Het team arrestantentaken laat zien trots te zijn op de empathische houding richting arrestanten en ook op hoe jonge, nieuwe medewerkers hierin worden meegenomen.

IV. Veiligheid/calamiteiten en BHV

IV ► VEILIGHEID / CALIMITEITEN EN BHV					
	CELLEN		OPHOUDKAMERS		
ok	92%	92%	58%	58%	
Niet ok	0%		2%	2%	
nvt	0%		10%	10%	
Niet GC	8%	8%	30%	30%	

tabel 4

BHV-plan en Bedrijfshulpverlening

Dit onderdeel betreft onder meer de aanwezigheid van noodplannen, ontruimings-oefeningen, aanwezigheid BHV-ers en vluchtroutes.

Op de cellencomplexen is veel aandacht voor BHV. Men oefent vaak met de brandweer de ontruimingsoefeningen en doen table-top oefeningen. Soms moet even gezocht worden naar het ontruimingsplan en/of de evaluatie.

Het nieuwe bureau Papendrecht had geen duidelijke vluchtroute en ook het BHV plan was niet aanwezig of bekend.

Toepassen cameraobservatie

Indien deze in gebruik is dan dient voldaan te worden aan de regels met betrekking tot toestemming en het regelmatig bekijken van de beelden.

V. Bijzondere aandachtspunten

Landelijk vastgestelde thema's

Jaarlijks stelt het LC CTA overleg met voorzitters van de CTA's thema's vast waaraan de commissies tijdens de inspecties bijzondere aandacht zullen schenken. In 2024 is dat:

Toepassing hulpmiddelen jegens ingeslotenen

De commissie heeft tijdens inspecties gekeken naar de toepassing in de praktijk. De arrestantenverzorgers geven aan dat ze het als een uiterst middel ervaren. Soms heeft men geen andere keuze als de arrestant zich (herhaaldelijk) probeert te verwonden. Daarna wordt tijd genomen voor debriefing en evaluatie.

VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

VI ► ONTVANGST, RONDELEIDING, VERKREGEN INFORMATIE					
	CELLEN		OPHOUDKAMERS		
ok	97%	97%	95%	95%	
Niet ok	3%	3	5%	5	
nvt	0%		0%		
Niet GC	0%		0%		

tabel 5

wijze van ontvangst; wijze van rondleiden en verkregen informatie

Leden van de commissie worden overal op de cellencomplexen heel vriendelijk ontvangen. De commissie ervaart de medewerkers van de arrestantenzorg als gastvrij en bevolgen.

Een enkele keer was de ontvangst niet zoals zou moeten. Zo was de ontvangst bij de receptie van een basisteamteam niet prettig; men had er geen kennis van de CTA (cellencomplex Capelle a/s IJssel). De inspecties aan het bureau in Hoek van Holland verliepen niet goed, de wijze van rondleiden en de verkregen informatie waren niet on orde.

VII. Verblijf in gerechtsgebouwen

rechtbanklocaties Rotterdam en Dordrecht

De CTA inspecteert de arrestantenverblijven van de rechtbanklocaties aan het Wilhelminaplein te Rotterdam en de Steegoversloot in Dordrecht. De politie zorgt ook hier voor de arrestanten.

De locatie in Dordrecht ziet er netjes en schoon uit. Arrestantenverzorgers geven aan dat dit ook, in tegenstelling tot de locatie in Rotterdam, een prettige ruimte is om in te werken.

Voor de locatie Rotterdam zijn er de volgende aandachtspunten:

vervoer

Een punt van aandacht blijft het vervoer door DV&O, het duurt soms erg lang voordat zij de gedetineerden komen ophalen.

schoon en heel

Muren en plafonds van de cellen in de rechtbanklocatie in Rotterdam zijn vaak beklad en niet schoon. Er is een voornemen om bij bekladding en vernieling aangifte te kunnen doen, daarvoor is een schone lei noodzakelijk. De ophoudkamers worden gefaseerd geveerd.

veiligheid

Ten tijde van een inspectie werd er in achterliggende kamers verbouwd, met een open verbinding met allerlei gereedschap en ook enkele stopcontacten met elektriciteitsdraden zichtbaar en grijpbaar.

BHV

Er is nu een BHV coördinator. De BHV-oefeningen vinden plaats zowel op de locatie in Dordrecht en in gezamenlijkheid op de locatie Rotterdam Wilhelminaplein. Aan samen ontruimen oefenen met de politie wordt gewerkt; de afspraak ligt er om een ontruiming van kantoorgebied te oefenen in het voorjaar van 2025.

werkruijnte arrestantenmedewerkers

Het is een bekend probleem dat de werkruijnte een donkere ruijnte is waar arrestanten en verzorgers zitten. Er zijn geen ramen voor een natuurlijke lichtinval. Het verzoek van het personeel is om daglichtlampen te installeren.

gesprekken vertegenwoordigers rechtbank

Op 9 april en 19 november 2024 vonden gesprekken plaats met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur. Het belangrijkste gespreksonderwerp zijn de werkzaamheden aan de klimaatinstallatie. Deze zijn afgerond en de klimaatinstallatie in het celledgebied/cellenwacht werkt nu naar behoren. Daarnaast is gesproken over: verbouwing werkruijnte arrestantenzorg (planning); verhalen van de schade van vernielingen op de arrestant (menukaart); overdracht van medische bijzonderheden (naar PI en politie); ontruimingsoefeningen; veiligheid tijdens werkzaamheden (afdekken stopcontacten en elektriciteitskabels) en de verbouwing werkruijnte arrestantenzorg (planning).

VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen

De specifieke aandacht voor minderjarigen bestaat onder andere uit: extra uitleg naast huisregels en dat zij niet mogen luchten samen met meerderjarigen. Zij krijgen ook geen sigaretten aangeboden. Verder geen bijzonderheden.

IX. Bevindingen van arrestanten

Hieronder een selectie uit de gesprekken met arrestanten, zoals opgenomen in de inspectie-verslagen:

januari, locatie Gorinchem (ophoudkamer):

“Arrestant 1 (meerderjarig, man):

Aanhouding rustig verlopen, aldus betrokkene. Hij is betrapt bij winkeldiefstal. Hij is hier vaker voor ingesloten geweest. Bekende van de politie. Binnen een paar uur komt hij weer vrij. Hij was tevreden over de zorg etc”

januari, locatie Marconiplein (cellencomplex):

“De twee arrestanten die wij hebben gesproken zaten al een aantal dagen in het cellencomplex, in afwachting van een voorgeleiding bij de RC. Zij waren tevreden over de bejegening en facilitaire houding van de arrestantenverzorgers. Ze vinden het wel frustrerend dat ze langer op het politiebureau moeten verblijven dan gedacht aangezien de dagbesteding minimaal is. Beide arrestanten hebben contact gehad met hun advocaat en krijgen hier voldoende gelegenheid toe. Eén arrestant vermeldt dat hij in andere politiecellencomplexen een tv en tijdsindicatie tot zijn beschikking had, wat hij als prettig had ervaren.”

april, locatie Spijkenisse (ophoudkamer van cellencomplex):

“Een arrestant gesproken in de ophoudkamer. Hij gaf aan dat hij geen klachten heeft en dat hij goed verzorgd wordt.”

juni, locatie Zuidplein (cellencomplex):

“Twee arrestanten gesproken. De eerste was een man die twee dagen eerder was aangehouden (van bed gelicht). De verzorging/bejegening etc was prima dus daar geen aandachtspunten. Hij was was zeer ontevreden over de reden en wijze van aanhouding. Ziet zichzelf niet als verdachte maar als getuige en nu denken mensen om hem heen dat hij betrokken is. Contact met advocaat loopt goed, hij hoopt dat er vandaag snel duidelijkheid komt en hij weer weg mag.

De tweede was een vrouw die de dag ervoor thuis opgehaald is door de fiod. Flink geschrokken en in de war van alles,. Zij heeft de eerst nacht geen oog dichtgedaan vanwege de herrie vanuit andere cellen en/of nieuwe insluitingen. De eerste uren van insluiting (ophoudkamer) heeft zij geen goede zorg ervaren. Het was druk bij de ophoudkamers en bezoek toilet en douche-ruimte (voor beetje opknappen, ze was immers vroeg in de ochtend van huis gehaald) bleek ingewikkeld. Na plaatsing in een cel ging het beter. Contact met advocaat verloopt goed. Nog wel steeds gestresst, onzeker en verdrietig over wat er gebeurd is en hoe alles verder moet / zou kunnen gaan. Tevreden nu over verzorging en bejegening.”

augustus, locatie Rotterdam (rechtbank):

“Positief over de bejegening. Eén gedetineerde beklagde zich over het harde meubilair en over kou. De arrestantenverzorgers heeft hem daarop een deken uitgereikt.”

november, locatie Dordrecht (rechtbank):

“Positief over de bejegening. De rechtbank Dordrecht is, volgens de arrestantenverzorgers en arrestant, een relatief prettige plek. De ophoudkamers zijn ruim, er is een eigen toilet en er zijn ramen in de ophoudkamers. Dat maakt het verblijf aangenamer dan bijvoorbeeld in Rotterdam.”

Bijlage 1

Overzicht inspecties 2024 bij locaties met cellencomplex en bij rechtbanken

	Locaties met cellencomplex	aantal inspecties	aantal ingesloten (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen (<18)	aantal gesproken minderjarigen
	Rotterdam Doelwater	1				
	14 augustus 2024		12	3	0	0
	Rotterdam Zuidplein	3				
	5 februari 2024		5	0		
	6 juni 2024		13	2	0	0
	1 november 2024		5	3	1	0
	Rotterdam Marconiplein	2				
	23 januari 2024		7	2	0	0
	18 november 2024		21	5	3	0
	Capelle a/d IJssel (Slotlaan)	1				
	8 april 2024		5	0	0	0
	Dordrecht (Overkampweg)	3				
	29 januari 2024		9	1	0	0
	6 juni 2024		3	0	0	0
	17 november 2024		16	2	4	1
	Spijkenisse (Schoutstraat)	1				
	9 april 2024		7	7	0	0
	Rechtbank Dordrecht	2				
	7 juni 2024		4	4	0	0
	26 november 2024		1	1	0	0
	Rechtbank Rotterdam	3				
	26 januari 2024		2	0	0	0
	18 april 2024		16	2	1	0
	1 augustus 2024		13	3	0	0
	totaal	16	139	35	9	1

Bijlage 2

Overzicht inspecties 2024 bij locaties met ophoudkamers

	Locaties met alleen ophoudkamer(s)	aantal inspecties	aantal ingesloten (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen	aantal gesproken minderjarigen
	Vlaardingen (Delfseveerweg)	1				
	27 november 2024					
	Ridderkerk (Kievietsweg)	1				
	15 juli 2024		0	0	0	0
	Hoogvliet (Middenbaan Noord)	0				
	Hellevoetsluis (Bruggehoofd)	0				
	Sommelsdijk (Olympiaweg)	1				
	21 augustus 2024		0	0	0	0
	Boezembocht	0				
	Oud-Beijerland (Spuidijk)	1				
	21 augustus 2024		0	0	0	0
	Gorinchem (W de Vries Robbeweg)	1				
	19 januari 2024		1	0	0	0
	Papendrecht (Burg Keijzerweg)	2				
	30 maart 2024		0	0	0	0
	22 augustus 2024		0	0	0	0
	Hoek van Holland (Planciushof)	2				
	3 juni 2024		0	0	0	0
	30 augustus 2024					
	Zwijndrecht (W de Bruinelaan)	1				
	17 juni 2024		0	0	0	0
	Totaal	10	1	0	0	0

Bijlage 3

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie								
Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie	Doelwater	Zuidplein	Marconiplein	Capelle a/d IJssel	Spijkenisse	Dordrecht	Rechtbank Rotterdam*	Rechtbank Dordrecht*
Jonger dan 12 jaar		2		2	7	4		
12 t/m 15 jaar	202	215	239	161	222	179	412	
16 t/m 17 jaar	336	211	190	127	166	223	626	2
18 jaar of ouder	6.014	4.044	3.603	2.632	2.072	3.405	5.365	1.214
Leeftijd onbekend	36	14	20	13	5	23	16	5
Totaal	6.588	4.486	4.052	2.935	2.472	3.834	6.419	1.221
Percentage arrestanten van het totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
Jonger dan 12 jaar		0,0%		0,1%	0,3%	0,1%		
12 t/m 15 jaar	3,1%	4,8%	5,9%	5,5%	9,0%	4,7%	6,4%	
16 t/m 17 jaar	5,1%	4,7%	4,7%	4,3%	6,7%	5,8%	9,8%	0,2%
18 jaar of ouder	91,3%	90,1%	88,9%	89,7%	83,8%	88,8%	83,6%	99,4%
Leeftijd onbekend	0,5%	0,3%	0,5%	0,4%	0,2%	0,6%	0,2%	0,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal verblijfsuren	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
Jonger dan 12 jaar		5		6	24	43		
12 t/m 15 jaar	3.496	3.681	4.336	2.554	4.330	3.934	1.678	
16 t/m 17 jaar	6.242	4.011	3.478	2.650	4.044	5.150	2.628	3
18 jaar of ouder	105.911	64.297	56.165	41.895	36.430	79.133	24.408	4.318
Leeftijd onbekend	314	182	212	153	122	153	70	19
Totaal aantal verblijfsuren	115.964	72.176	64.190	47.257	44.950	88.412	28.784	4.340
Gemiddelde verblijfsduur (in uren)	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
Jonger dan 12 jaar		2,5		3,1	3,4	10,6		
12 t/m 15 jaar	17,3	17,1	18,1	15,9	19,5	22,0	4,1	
16 t/m 17 jaar	18,6	19,0	18,3	20,9	24,4	23,1	4,2	1,4
18 jaar of ouder	17,6	15,9	15,6	15,9	17,6	23,2	4,5	3,6
Leeftijd onbekend	8,7	13,0	10,6	11,7	24,4	6,6	4,3	3,7
Totaal gemid. verblijfsduur	17,6	16,1	15,8	16,1	18,2	23,1	4,5	3,6

*) = betreft alleen arrestanten opgenomen in de arrestantenmodule.

BRON: arrestantenmodule uit Cognos, politie eenheid Rotterdam